

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 87/2012-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. mája 2012 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Jána Lubyho a Ladislava Orosza o sťažnosti Ing. Ž. H., B., zastúpenej advokátom JUDr. M. M., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 231/2005, za účasti Okresného súdu Bratislava I, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. Ž. H. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 231/2005 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Bratislava I p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 231/2005 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. Ing. Ž. H. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 2 400 € (slovom dvetisícštyristo eur), ktoré jej j e Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava I j e p o v i n n ý Ing. Ž. H. uhradiť trovy konania v sume 320,62 € (slovom tristodvadsať eur a šesťdesiatdva centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. M. M., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. februára 2012 doručená s'ťažnosť Ing. ž. H., B. (ďalej len „s'ťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. M. M., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 231/2005. S'ťažovateľka je v namietanom konaní v postavení odporkyne; predmetom konania je rozhodovanie o žalobe o zaplatenie 40 912 Sk spolu s poplatkom z omeškania 0,25 % denne od 1. januára 2002 do zaplatenia z dôvodu nedoplatkov za služby správcovi bytového domu.

S'ťažovateľka v s'ťažnosti okrem iného uviedla, že okresný súd na návrh navrhovateľky H., spol. s r. o. (ďalej len „navrhovateľka“), zo 17. januára 2005 vydal platobný rozkaz, ktorý bol následne zrušený, pretože sa ho nepodarilo doručiť s'ťažovateľke do vlastných rúk.

Okresný súd vo veci, ktorá bola ďalej vedená pod sp. zn. 10 C 231/2005, uskutočnil prvé pojednávanie 30. októbra 2006, pričom ďalšie pojednávanie nariadil na 5. február 2007. Uvedené pojednávanie bolo z dôvodu práceneschopnosti sťažovateľky odročené na 12. marec 2007.

Na pojednávaní, ktoré sa konalo 12. marca 2007, sťažovateľka vzniesla námietku premlčania a navrhla, aby okresný súd v tejto súvislosti vykonal znalecké dokazovanie. Okresný súd až uznesením z 2. júla 2008 nariadil vo veci znalecké dokazovanie. Napriek tomu, že znalecký posudok mal byť predložený v lehote 90 dní, okresný súd bol podľa sťažovateľky vo veci od 2. júla 2008 nečinný.

Keďže okresný súd bol v predmetnej veci dlhodobo nečinný, sťažovateľka podala 5. februára 2010 sťažnosť na priet'ahy v konaní predsedovi okresného súdu. Sťažnosť bola vybavená prípisom z 21. septembra 2010, keď okresný súd oznámil sťažovateľke, že súdny znalec zomrel, ako aj to, že okresný súd požiadal jeho dedičov o vrátenie súdneho spisu.

Okresný súd predložil znalecký posudok vypracovaný novým znalcom sťažovateľke (odporní) na vyjadrenie až po troch rokoch od nariadenia znaleckého dokazovania, t. j. v septembri 2011.

Sťažovateľka sa písomne vyjadrila k znaleckému posudku 9. septembra 2011, okresný súd je však podľa jej vyjadrenia vo veci ďalej nečinný.

Sťažovateľka vzhľadom na uvedené skutočnosti a na to, že označené konanie trvá viac ako 7 rokov, navrhuje, aby ústavný súd vo veci nálezom takto rozhodol:

„Základné právo Ing. Ž. H. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod spisovou značkou 10 C 231/2005 porušené bolo.

Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod spisovou značkou 10 C 231/2005 sa prikazuje konať bez zbytočných priet'ahov.

Ing. Ž. H. sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 2 400,- EUR (slovom: dvetisícštyristo eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný uhradiť do jedného mesiaca odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť Ing. Ž. H. trovy právneho zastúpenia vo výške 320,62 EUR (slovom: tristodvadsať 62/100 eur) na účet právneho zástupcu JUDr. M. M., do jedného mesiaca odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd prijal sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie uznesením č. k. IV. ÚS 87/2012-13 z 24. februára 2012. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 8. marca 2012 predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrila k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň ju vyzval, aby sa vyjadrila aj k sťažnosti a jej prijatiu na ďalšie konanie.

Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení z 2. apríla 2012 (Spr. 3242/2012), doručenom ústavnému súdu 13. apríla 2012) okrem iného uviedla:

«K priebehu konania (t. j. uvedenie procesných úkonov vo veci):

- Dňa 17. 01. 2005 bol súdu doručený návrh na začatie konania,*
- dňa 08. 04. 2005 súd vydal platobný rozkaz č. k. I Ro 98/2005-22,*
- dňa 11. 08. 2005 súd uznesením zrušil platobný rozkaz z dôvodu, že ho nebolo možné doručiť odporkyni,*
- dňa 23. 08. 2005 bolo podané odvolanie proti zrušeniu platobného rozkazu,*
- dňa 12. 10. 2005 bola vec prevedená do registra „C“ z dôvodu zrušenia platobného rozkazu,*
- dňa 16. 01. 2006 súd vydal uznesenie, ktorým uložil odporkyni povinnosť vyjadriť sa k návrhu na začatie konania,*
- dňa 27. 02. 2006 bolo súdu doručené vyjadrenie odporkyne k návrhu na začatie konania,*
- dňa 07. 06. 2006 bol daný pokyn na vytýčenie termínu pojednávania na termín dňa 30. 10. 2006 (predvolanie zo dňa 21. 08. 2006),*
- dňa 30. 10. 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré sa odročilo na termín dňa 05. 02. 2007 (predvolanie zo dňa 29. 01. 2007),*

- dňa 15. 01. 2007 bolo súdu doručené vyjadrenie a doloženie dokladov,
- dňa 05. 02. 2007 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré sa odročilo na termín dňa 12. 03. 2007,
- dňa 06. 02. 2007 bolo súdu doručené ospravedlnenie odporkyne neúčasti na pojednávaní dňa 05. 02. 2007,
- dňa 12. 03. 2007 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré sa odročilo na neurčito,
- dňa 12. 04. 2007 bolo súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu navrhovateľa,
- dňa 31. 05. 2007 bolo súdu doručené vyjadrenie odporkyne,
- dňa 06. 09. 2007 žiadosť súdu o doručenie otázok na znalca,
- dňa 1. 10. 2007 oznámenie otázok na znalca,
- dňa 02. 07. 2008 súd vydal uznesenie č. k. 10 C 231/2005-213, ktorým nariadil znalecké dokazovanie,
- dňa 07. 11. 2008 pokyn na predloženie spisu znalcovi,
- dňa 20. 11. 2008 zaslanie spisu za účelom vypracovania znaleckého posudku,
- dňa 23. 02. 2009 bola súdu doručená žiadosť znalca o predĺženie termínu vypracovania posudku do 30. 04. 2009,
- dňa 11. 06. 2009 bola súdu doručená urgencia právneho zástupcu navrhovateľa,
- dňa 24. 08. 2009 výzva súdu adresovaná znalcovi na doručenie znaleckého posudku, na vypracovanie ktorého znalec žiadal predĺženie lehoty do apríla,
- dňa 03. 02. 2010 súd vydal uznesenie, ktorým znalcovi uložil poriadkovú pokutu vo výške 820 eur,
- dňa 04. 02. 2010 výzva súdu na doručenie písomného znaleckého posudku,
- dňa 27. 04. 2010 súd vydal uznesenie, ktorým znalcovi uložil poriadkovú pokutu vo výške 1640,- eur,
- dňa 27. 04. 2010 výzva súdu na doručenie písomného znaleckého posudku,
- dňa 03. 05. 2010 žiadosť súdu adresovaná Okresnému súdu Bratislava III o zaslanie okruhu dedičov po zomrelom znalcovi,
- dňa 01. 06. 2010 bolo súdu doručené oznámenie, že Ing. M. (znalec) zomrel dňa 11. 12. 2009 a okruh dedičov,
- dňa 08. 06. 2010 žiadosť súdu adresovaná manželke znalca o zaslanie súdneho spisu,

- dňa 28. 07. 2010 žiadosť súdu adresovaná manželke znalca o zaslanie súdneho spisu pod následkom uloženia poriadkovej pokuty,
- dňa 14. 10. 2010 súd vydal uznesenie, ktorým manželke zomrelého znalca uložil poriadkovú pokutu vo výške 820 eur, ...
- dňa 02. 12. 2010 bola súdu doručená urgencia právneho zástupcu navrhovateľa,
- dňa 23. 02. 2011 súd vydal uznesenie č. k. 10 C 231/2005-275, ktorým zmenil uznesenie tunajšieho súdu č. k. 10 C 231/2005-213,
- dňa 20. 06. 2011 bol súdu doručený vypracovaný znalecký posudok a vyúčtovanie znaleckej odmeny,
- dňa 09. 09. 2011 bolo súdu doručené vyjadrenie odporkyne k znaleckému posudku,
- dňa 28. 09. 2011 súd vydal uznesenie č. k. 10 C 231/2005-299, ktorým priznal znalcovi odmenu za vypracovanie znaleckého posudku,
- dňa 07. 03. 2012 predvolanie účastníkov konania na termín pojednávania dňa 09. 05. 2012.

S poukazom na jednotlivé úkony vykonané v predmetnom konaní musím konštatovať, že dané konanie je poznačené prietiahmi objektívneho charakteru z dôvodu, že súdny spis 10 C 231/2005 sa nachádzal u znalca, ktorý zomrel a ako vyplýva zo spisového materiálu, bolo i napriek snahe súdu náročné si spis opäť vyžiadať a pokračovať v konaní.

Pokiaľ ide o skutkovú a právnu zložitost' veci, mám za to, že nešlo o zložité právne posúdenie ani o skutkové, až na to, že bolo vo veci potrebné vykonať znalecké dokazovanie.

V prípade, že Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje, že bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, aby bolo vzaté do úvahy, že zákonná sudkyňa subjektívnym konaním nezavinila vznik prietahov v konaní.»

Predsedníčka okresného súdu ďalej uviedla, že suma finančného zadost'učinenia, ktorú požaduje sťažovateľka, je podľa nej neprimerane vysoká, a ďalej súhlasila s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania vo veci tejto sťažnosti, ak „dospeje k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci“.

Právny zástupca sťažovateľky vo svojom vyjadrení k stanovisku okresného súdu z 24. apríla 2012 okrem iného uviedol:

„Ako vyplýva z vyjadrenia Okresného súdu Bratislava I, súd prvého stupňa sám skonštatoval, že konanie je poznačené prietiahmi objektívneho charakteru. V tejto súvislosti považujeme za potrebné dodať, že súdny spis 10 C 231/2005 sa nachádzal u súdneho znalca neprimerane dlhý čas z dôvodu, že súd sa vôbec nezaoberal uplynutím lehoty na vypracovanie znaleckého posudku. Súd sa začal zaoberať nevyhotovením znaleckého posudku v stanovenej lehote až po tom, ako moja mandantka podala sťažnosť na prietahy v konaní. V prípade, ak by sťažnosť na prietahy v konaní nebola vo veci podaná, možno sa domnievať, že súd z vlastnej činnosti by v uvedenom čase nekontaktoval ustanoveného znalca a nedožadoval sa vypracovania znaleckého posudku.

K vzniku prietahov v konaní teda došlo v dôsledku porušenia povinnosti súdu dohliadať na dodržiavanie lehôt ustanovených súdom v snahe zabezpečenia rýchlosti a hospodárnosti súdneho konania. Preto sa nemožno stotožniť s konštatovaním súdu, že k vzniku prietahov v konaní došlo z objektívnych dôvodov, keďže aj napriek snahe súdu bolo náročné spis získať a pokračovať v konaní.

K tvrdeniu súdu, že bolo vo veci potrebné vykonať znalecké dokazovanie uvádzame, že je na zvážení súdu, aké dôkazy vykonať. Vzhľadom na skutočnosť, že moja mandantka vznesla námietku premlčania ešte pred tým, ako súd nariadil znalecké dokazovanie, nebolo podľa nášho názoru znalecké dokazovanie potrebné. Pre úplnosť zároveň uvádzam, že súd sa vznesenou námietkou premlčania vôbec nezaoberal, a to aj napriek tej skutočnosti, že dôvodne vznesená námietka premlčania týkajúca sa nároku uplatneného v merite veci by bola dôvodom na zamietnutie žaloby, a teda v tom prípade by súd nemal vykonávať dokazovanie vo veci.

Z toho dôvodu aj naďalej trváme na skutočnostiach uvedených v ústavnej sťažnosti a žiadame, aby Ústavný súd Slovenskej republiky priznal sťažovateľke finančné zadostučinenie tak, ako bolo navrhnuté.“

Právny zástupca sťažovateľky zároveň uviedol, že v zmysle § 30 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) netrvá na ústnom prerokovaní sťažnosti.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľka zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto dvoch práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde

sa právna neistota osoby domáhajúcej rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu i sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Sudca je podľa § 117 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

1. Predmetom konania pred okresným súdom, v ktorom sťažovateľka vystupuje ako odporkyňa, je rozhodovanie o návrhu na zaplatenie sumy 40 912 Sk s príslušenstvom (z titulu nedoplatkov za služby správcovi bytového domu). Ani zo skutočností uvedených sťažovateľkou, ani z obsahu súdneho spisu ústavný súd nezistil okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver o právnej či skutkovej zložitosti veci. Podľa názoru ústavného súdu ide

o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Predsedníčka okresného súdu výslovne uviedla, že právne ani skutkovo nejde o zložitú vec.

2. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd nezistil skutočnosti, ktoré by mali byť pripísané na ťarchu s'ťažovateľky s doterajšou dĺžkou konania (nedoručenie platobného rozkazu v počiatočnej fáze konania od apríla do júna 2005 na adresu, ktorá nebola adresou na doručovanie, ako to vyplynulo z prvého pojednávania vo veci, ako aj ospravedlnenú neúčasť s'ťažovateľky zo zdravotných dôvodov na pojednávaní 5. februára 2007, keď v tejto fáze konania nebola zastúpená právnym zástupcom, nepokladá za skutočnosti, ktoré mali významný vplyv na doterajšiu dĺžku konania). S'ťažovateľka včas reagovala na výzvy okresného súdu.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup okresného súdu v napadnutom konaní.

Zo s'ťažnosti, z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu a z predloženého spisu okresného súdu sp. zn. 10 C 231/2005 (pôvodne sp. zn. 1 Ro /98/2005) ústavný súd zistil, že navrhovateľka podala 17. januára 2005 návrh na vydanie platobného rozkazu na zaplatenie 40 912 Sk s príslušenstvom proti s'ťažovateľke (odporkyni) okresnému súdu.

Okresný súd vydal 8. apríla 2005 platobný rozkaz o uložení povinnosti s'ťažovateľke zaplatiť navrhovateľke sumu 40 912 Sk spolu s úrokom z omeškania ročne od 1. januára 2002 do zaplatenia a nahradiť jej trovy konania v sume 2 045 Sk.

Okresný súd ďalej vydal 11. augusta 2005 uznesenie č. k. 1 Ro/98/2005-27, ktorým zrušil vydaný platobný rozkaz, keďže ho nebolo možné doručiť ani s'ťažovateľke.

Proti zrušeniu platobného rozkazu sa odvolala navrhovateľka odvolaním doručeným okresnému súdu 23. augusta 2005 a požiadala okresný súd o opätovné doručenie platobného rozkazu. Navrhovateľka ďalej oznámila 7. októbra 2005 okresnému súdu, že jej podanie nemá považovať za odvolanie, pretože „*podaním chcela docieľiť len to, aby súd pokračoval v konaní, to zn. previedol do odd. C*“.

Okresný súd previedol 12. októbra 2005 „*spis č. k. I Ro/98/2005... do oddelenia Občianskoprávne veci... vedený pod sp. značkou 10 C 231/2005*“. Uznesením č. k. 10 C 231/05-35 zo 16. januára 2006 ďalej okresný súd rozhodol tak, že sťažovateľke uložil, aby sa vyjadrila k veci písomne v lehote do 15 dní od doručenia uznesenia, a vyzval obe účastníčky konania, aby sa v rovnakej lehote písomne vyjadrili aj k tomu, či súhlasia s rozhodnutím veci bez nariadenia pojednávania, resp. či sa práva na verejné prejednanie veci vzdávajú.

Navrhovateľka vo vyjadrení doručenom okresnému súdu 9. februára 2006 nesúhlasila s rozhodnutím o veci bez nariadenia pojednávania; sťažovateľka vo vyjadrení k veci doručenom 27. februára 2006 okresnému súdu oznámila, že „*si ponecháva práva na verejné prejednanie veci podľa § 115a O. s. p.*“. Navrhovateľka svoj návrh rozšírila podaním z 30. októbra 2006.

Okresný súd na pojednávaní uskutočnenom 30. októbra 2006 vypočul obe účastníčky konania, ktoré uviedli, že v prerokúvanej veci nemožno uzavrieť zmier. Okresný súd pripustil zmenu návrhu navrhovateľky zo 17. januára 2005 v zmysle jej nového podania v znení, že sťažovateľka je povinná uhradiť sumu 50 834 Sk spolu s poplatkom z omeškania 2,5 promile z dlžnej sumy za každý deň omeškania a odročil pojednávanie na 5. február 2007.

Pojednávanie nariadené okresným súdom na 5. február 2007 sa neuskutočnilo z dôvodu neúčasti sťažovateľky, ktorá svoju neúčasť ospravedlnila písomne (doručené okresnému súdu 6. februára 2007).

Na pojednávaní uskutočnenom 12. marca 2007 sťažovateľka namietla uplatňovaný nárok navrhovateľky, čo sa týka základu a jeho výšky, a súčasne vznesla námietku premlčania nároku navrhovateľky. Navrhovateľka požiadala okresný súd o poskytnutie lehoty na vyjadrenie k podaniu odporkyne a navrhla predvolať označeného svedka. Sťažovateľka namietla navrhovaný dôkaz (výsluch navrhovaného svedka) a požiadala okresný súd, aby vo veci nariadil znalecké dokazovanie. Okresný súd odročil pojednávanie na neurčito a určil lehoty pre účastníčky konania na vyjadrenia a na zaslanie písomných otázok znalcovi po nariadení znaleckého dokazovania.

Po vyjadreniach účastníčok k znaleckému dokazovaniu a oznámení otázok pre znalca (v období od 2. apríla 2007 do 1. októbra 2007) okresný súd po ďalších 9 mesiacoch nariadil uznesením č. k. 10 C 231/05-213 z 2. júla 2008 znalecké dokazovanie znalcom z odboru energetiky, odvetvia tepelných energetických zariadení. Znalcovi uložil, aby v lehote 90 dní predovšetkým posúdil, či je výška nedoplatkov sťažovateľky za spotrebu vody určená správne.

Okresný súd počas trojročného obdobia od nariadenia uvedeného znaleckého dokazovania nevenoval dostatočnú pozornosť uplynutiu lehoty 90 dní (ako aj predĺženej lehoty) na vypracovanie znaleckého posudku. Začal sa vecou zaoberať až na podnet navrhovateľky doručený okresnému súdu 11. júna 2009.

Okresný súd v ďalšom priebehu konania od februára 2010 využil aj poriadkové opatrenia a uložil znalcovi, ktorý v určených lehotách nepredložil znalecký posudok, dvakrát poriadkovú pokutu za hrubé sťaženie postupu v konaní súdu podľa § 53 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Po oznámení úmrtia znalca (zomrel 11. decembra 2009, okresnému súdu bola táto skutočnosť oznámená 1. júna 2010, pozn.) uložil poriadkovú pokutu aj jeho manželke (14. októbra 2010) v súvislosti s neúspešnou žiadosťou o vrátenie súdneho spisu a znaleckého posudku. Napriek týmto opatreniam sa okresnému súdu nepodarilo v primeranom čase zabezpečiť ani súdny spis, ani znalecký posudok. Uvedenú skutočnosť je potrebné pripísať na vrub okresnému súdu. Pritom treba vziať do úvahy, že

posledný relevantný procesný úkon tento súd vykonal vo vzťahu k účastníkom predmetného konania (do nariadenia znaleckého dokazovania) až 2. júla 2008.

Sťažovateľka podala v priebehu uvedeného obdobia zabezpečovania znaleckého posudku prostredníctvom právneho zástupcu sťažnosť na priet'ahy v konaní 5. februára 2010, na ktorú dostala odpoveď v prípise z 21. septembra 2010 s oznámením o smrti znalca a o žiadosti o vrátenie spisu adresovanej jeho dedičom.

Okresný súd vzhľadom na skutočnosť, že pôvodne ustanovený znalec zomrel ešte pred vypracovaním znaleckého posudku, pokračoval v konaní vo veci uznesením č. k. 10 C 231/2005-275 z 23. februára 2011, ktorým rozhodol o zmene výroku svojho uznesenia č. k. 10 C 231/2005-213 z 2. júla 2008 a znaleckým dokazovaním poveril nového súdneho znalca.

Novoustanovený súdny znalec doručil okresnému súdu znalecký posudok zo 17. mája 2011 spolu so súdnym spisom 20. júna 2011. Po zaslaní znaleckého posudku na vyjadrenie účastníckam konania sťažovateľka vo svojom vyjadrení doručenom okresnému súdu 9. septembra 2011 zopakovala aj námietku premlčania, ktorú vzniesla na pojednávaní 12. marca 2007.

Okresný súd ďalej 7. marca 2012 nariadil pojednávanie v predmetnej veci na 9. máj 2012.

Ústavný súd konštatuje, že okresný súd v konaní vo veci sp. zn. 10 C 231/2005 konal neefektívne a nesústredene, dosiaľ nariadil a uskutočnil celkovo tri pojednávania (30. októbra 2006, 5. februára 2007, 12. marca 2007) a vo veci samej stále nerozhodol. Nezaoberal sa ani námietkou premlčania vznesenou sťažovateľkou na ostatnom pojednávaní.

Vychádzajúc z uvedeného a so zreteľom na doterajší priebeh napadnutého konania, ktoré dosiaľ nebolo právoplatne skončené ani po viac ako siedmich rokoch od jeho začatia, pričom z tejto doby okresný súd vykazuje obdobie nečinnosti

- od 2. júla 2008 do 20. júna 2011, kým bol vypracovaný a doručený znalecký posudok v rámci okresným súdom nariadeného znaleckého dokazovania,

- v období nariaďovania znaleckého dokazovania od 1. októbra 2007 do 2. júla 2008,

- pričom od 12. marca 2007 až do podania sťažnosti sťažovateľky ústavnému súdu (13. február 2012) okresný súd nenariadil žiadne pojednávanie a nezaoberal sa návrhom sťažovateľky; pojednávanie nariadil až 7. marca 2012 (a to na 9. máj 2012). Ústavný súd zistil, že pojednávanie nariadené na 9. máj 2012 bolo odročené na 26. september 2012.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže dôjsť nielen neodôvodnenou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania v primeranom čase (m. m. napr. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené uzavrel, že v konaní okresného súdu sp. zn. 10 C 231/2005 došlo tak nečinnosťou, ako aj neefektívnou činnosťou k zbytočným priesťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127

ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

V súlade s § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 231/2005 konal bez zbytočných prietáhov.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka žiada o priznanie finančného zadosťučinenia, pretože „v dôsledku pretrvávajúcej právnej neistoty došlo k zhoršeniu zdravotného stavu sťažovateľky, sťažovateľka bola nútená dať sa zastúpiť právnym zástupcom a vzhľadom na správanie sa sťažovateľky a charakter súdneho sporu možno dospieť k záveru, že prietahy v konaní vznikli bez akejkoľvek súvislosti s konaním sťažovateľky“.

So zreteľom na postup okresného súdu považuje sťažovateľka za primerané zadosťučinenie sumu 2 400 €.

Ústavný súd vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 10 C 231/2005 viac ako sedem rokov a berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu (konanie vo veci sťažovateľky nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené) považoval za odôvodnené priznať sťažovateľke sumu 2 400 € ako primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

V súlade s uvedeným ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľke, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom a ktoré si uplatnila za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie sťažnosti), a to za každý úkon po 127,16 €, t. j. spolu 254,32 €, zvýšenú o 25,52 € (20 % DPH), čo spolu s režijným paušálom 2 x 7,63 € [§ 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“)] predstavuje celkovú sumu 320,62 €.

Ústavný súd priznal sťažovateľke trovy konania v požadovanej sume, pretože korešponduje so sumou vypočítanou podľa vyhlášky.

Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. mája 2012